

LEP VRT

poletje 2017

& naravna lekarna

SVETOVNI TREND

**Cvetlični travnik
na domačem vrtu**

KRALJ PARADAJZA JERNEJ MAZEJ:

**Do lepih paradižnikov
s špartansko vzgojo**

Sadje, ki uspeva v loncih

Kokoši

Več kot kokodak in jajca

**10 rastlin,
ki privabljajo čebele**

Naj žubori in vas osveži

Voda na vrtu

Voda je kot naravni vir in simbol življenja že od začetka vrtno umetnosti zelo priljubljen vrtni element. V vrt jo lahko umestite v najrazličnejših oblikah, a preden se odločite za izbrani vodni motiv, razmislite o tem, ali vam je bližje njena uporabna ali estetska funkcija.

Piše: Kristina Ravnjak

FOTO: Kristina Ravnjak

Navadno gre za kombinacijo obojega: voda privlači kot element vrta, ki

ustvarja sproščujoč zvok, odseva okolico, navidezno odpre prostor – tako pride v ospredje pretežno estetska funkcija –, ali pa ustvarja bolj svežo mikroklimo, je vir za zalivanje rastlin in poletno osvežitev ter igro otrok in plavanje – v teh primerih prevladuje izbrana uporabna funkcija. Zlasti poleti vznikne želja, da bi z vodo popestrili svoj vrt, in če le niste preresni, lahko brez posebnega načrtovanja za mokro zabavo poskrbite že tako, da uporabite navadno vrtno cev za zalivanje in kakšen večji škaf. A morda si želite kaj več od tega?

Celostno načrtovanje

Razmislek o izbranem vodnjaku, bazenu, ribniku, vodni steni ali kaj podobnega je dobro opraviti s pomočjo strokovnjaka za vrtno oblikovanje. Voda je vsekakor močan vrtni motiv, ki zahteva dobro ujemanje s preostalimi vrtnimi elementi, zato njeno umestitev v vrt vedno načrtujemo

celostno. To pomeni, da osnovni ideji (recimo, da želite bazen ali ribnik) sledi preverjanje razpoložljivega prostora, pogovoriti se je treba o vseh dejavnostih, ki se bodo izvajale na vrtu, in s tem preveriti, kaj gre skupaj in kaj ne. Zagotavljanje varnosti pred vsemi vrstami padcev (površine, ki drsijo, prazen bazen) in utopitvijo je le eden od nujno potrebnih razmislekov.

Oblika, ki pritegne pogled

V vrtnem oblikovanju običajne značilnosti narave domiselno prenesemo v nove materiale in kompozicije ter tako ustvarimo unikatni izdelek – oblikovan vodni vrt. Zelo jasno in v prostoru vidno mora biti, da na primer zeleni načrtovani potoček ni naraven, saj se pogosto le s pomočjo uporabe geometrije in drugih oblikovalskih principov, kot so ponavljanje, kontrast, združevanje v skupine in podobno, izognemo nevarnosti kiča v vrtu.

V vsakem vrtu je logika prostora nekoliko drugačna. Vodni motiv običajno umestimo na predel vrta, kjer se stikata vsaj dve značilni smeri pogledov, ali pa ga načrtujemo ob izteku poti kot posebno zanimivost vrta, do katere se spleča sprehoditi. Manjši vrt zahteva manjši vodni motiv, lahko v obliki vodne stene ali zgolj skromnega napajalnika za ptice.

Meditacija in sprostitvev

Zelo pogosto si lastniki v vrtu želijo imeti pogled na urejeno zelenje ali vodni motiv, katerega namen je sprostitvev opazovalca. Enakomerno žuborenje in kapljanje ali pa pogled na mirno gladino vode bo zagotovo pripomoglo k umiritvi vašega uma. Preprost vodni motiv lahko uredite že s pomočjo odslužene kopalniške kadi ali vinskega soda. Takšna ureditev je lahko trajna ali pa bolj začasna. Česarkoli se boste lotili, držite se pravila, da je manj več, in raje ustvarite en močnejši vodni motiv kot več različnih na premajhnem prostoru.

Živahno pretakanje

Če želite svoj vrt oblikovati v nekoliko bolj živahen ambient, je skoraj nujno, da vodo uporabljate na način, da se ves čas nekaj spreminja ali pa da voda v obliki slapu ustvarja nekoliko močnejši zvok. Tak prostor deluje sveže, poln je življenja in morda na obiskovalca deluje tudi kot nekaj nepričakovanega. V modernih vrtovih vodi morebiti dodajte osvetlitev ali celo posebne svetlobne efekte in zračne mehurčke, ki so lahko del prave vodne predstave.

levo

Kdor želi na domačem vrtu zgolj občudovati ribe v vodi, se lahko odloči za ribnik.

desno

Manjši vrt zahteva manjši vodni motiv, lahko tudi v obliki napajalnika za ptice, ki bo večkrat privabil radoživost v zeleno okolje.

FOTO: Shutterstock

FOTO: Gardena

Vodni motiv za zalivanje

Kdor goji vsaj nekaj zelenjave ali sadja, bo moral poskrbeti tudi za takšen ali drugačen vodni vir za zalivanje. Žal ljudje pogosto preveč poenostavijo in vodo zbirajo v neuglednih plastičnih sodih, ki lahko postanejo tudi pravo leglo komarjev. Če ne gre drugače, je dobro take koticke v vrtu vsaj zakriti, še lepše pa je, če lahko zbiralnik nadgradite v pravi vodni motiv. Priskrbite si nekaj lesenih sodov, ki jih v različnih višinah namestite v bližini žleba, nato pa jih s cevmi in manjšimi žlebovi povežite tako, da zbrana voda med njimi stalno kroži. Pomagate si lahko tudi z bolj ali manj enostavnimi potopnimi črpalkami in drugo razpoložljivo tehniko, o kateri vam lahko svetujejo v trgovini s hobi programom za vrt. Če bo gladina vode vzvalovana, ne bo komarjev, kapljanje in pretakanje pa v vrt prinese nekaj vodne pravljice. Po zalivanju vrta vodo v tak sistem dolijte iz skritega zbiralnika za sodi ali v sušnem obdobju iz vodovoda. To bo zagotovo zelo všeč tudi rastlinam, saj se bo ob zalivanju z uporabo vode iz vodovoda temperatura vode predhodno primerno ogrela.

FOTO: Kristina Ravnjak

FOTO: Otto Graf GmbH

levo

Za poletno osvežitev lahko poskrbite tudi že s cevjo za zalivanje. Ko bo otrok večji, pa si morda že omislite kakšen izrazitejši vodni element ali celo bazen.

levo sredina

Sodobni nadzemni zbiralniki deževnice so koristni in dekorativni hkrati. Za razliko od sodov so zaprti, zato se v njih ne bodo zaredili komarji. Če je zbiralnik svetle barve, se bo voda v njem manj pregrevala.

spodaj

Preprost vodni motiv lahko smiselno obogati prav vsak vrt.

desno

Naravni plavalni bazen popestri življenje in poleg tega, da v toplih dneh omogoča plavanje in sprostitev v vodi, je lahko kot motiv dragocen vezni člen med vrtom in naravo.

desno spodaj

Pri oblikovanju vrtnega prostora voda ponuja številne možnosti. Dobro projektiran naravni plavalni ribnik pa bo dal tudi hiši višjo vrednost in bivalno kakovost.

FOTO: Biotope/Objem narave

Plavanje doma

Če imate dovolj primerne prostora, si morda raje namesto vsakoletnega odhoda na morje uresničite posebno željo in si omislite biološki bazen ali plavalni ribnik na domačem vrtu. V nasprotju s klasičnimi bazeni se pri naravnem plavalnem ribniku izognete uporabi kemikalij, kar je dobrodejno za kožo. V njem je plavalni del ločen od rastlinskega, zato se kopalcu ne bodo okrog nog ovijale rastline, kot se to lahko zgodi v navadnem ribniku. Rastline so v plavalnem ribniku posajene v tako imenovanem regeneracijskem delu, od koder se voda, ki se je prečistila skozi filtre, steka v plavalni del bazena. Tak bazen hkrati deluje zelo naravno in urejeno. Plavalni ribnik daje vtis, kot bi plavali v pravem jezeru, in zahteva nekoliko več prostora (minimalno 30-40 m²) kot plavalni bazen, ki omogoča umestitev v skorajda vsak vrt.

Tudi v naravnem plavalnem bazenu je sistem podoben kot v naravnem plavalnem ribniku, le da tu velikokrat ni rastlinske zasaditve. Z ustrezno bazensko tehniko se iz vode odstranijo hranila, ki bi sicer lahko povzročila rast alg, koristni mikroorganizmi v vodi pa ohranjajo vodo kristalno čisto.

Vzdrževanje

Vsak vodni motiv zahteva vsaj nekaj rednega vzdrževanja, predvsem gre za razne oblike čiščenja. Generalno boste imeli manj težav z vzdrževanjem premikajoče se vode kot s stoječo. Premikajoča se voda zagotavlja več kisika in zato omogoča boljše pogoje za novo ravnotežje v ustvarjenem okolju.

Pri plavalnem ribniku je treba vsako pomlad posesati usedline, poleti po potrebi obrežete rastline, jeseni pa poleg rezi podvodnih rastlin namestite tudi mrežo proti odpadlemu listju. Na tri do štiri leta se opravi veliki servis, ko se posebej skrbno očisti

regeneracijska cona - to je predel, kjer se ne plava, saj je zarasel z rastlinami, ki pomagajo čistiti vodo. Pri bazenski tehniki jeseni zaprete ventile, sistem za prečrpavanje vode izključite, spomladi pa ga znova zaženete.

Pri naravnem plavalnem bazenu je normalno, da nastaja na stenah bazena naravna obloga, ki jo redno čisti robot. Območja, ki jih robot ne doseže, občasno očistite s čopičem, bazen pa spomladi in pred zimo (voda ostane v bazenu) potrebuje še nekaj manjših vzdrževalnih del, ki so po zagotovilih ponudnikov tovrstnih sistemov preprostejša in časovno manj obremenjujoča od vzdrževanja klasičnega bazena.

FOTO: Biotope/Objem narave